

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused, 20. mai 2014, mis käsitlevad noorte ettevõtluse edendamist noorte sotsiaalse kaasatuse soodustamiseks

(2014/C 183/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TUNNISTADES, ET:

1. eelmise aastakümne teises pooles alanud majanduskriis lõi tänasele noorte põlvkonnale eriti ebakindla olukorra. Noorte töötuse määr on jätkuvalt erakordselt kõrge: 23,2% EL-28 riikides ja 23,8% euroalal (2013. aasta detsembris);
2. sellise kõrge noorte töötuse määra tõttu kogevad noored senisest enam vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ning järjest enam noori tunneb sundust lahkuda paremate võimaluste otsimiseks oma kodumaalt või vahel ka Euroopast. See põhjustab mõnes liikmesriigis ajude väljavoolu, mida võib olla keeruline ümber pöörata;
3. Euroopa Liit edendab programmi „Euroopa 2020” ning selle juhtalgatuste „Uued oskused ja töökohad”, „Euroopa digitaalne tegevuskava”, „Innovaatiline liit” ja „Noorte liikuvus” kaudu ettevõtlust, soodustades ettevõtja mõtteviisi ning sellega seotud teadmisi, oskusi ja pädevusi, mis võivad edendada konkurentsivõimet ning arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu;
4. ettevõtlus on majanduskasvu ja töökohtade loomise tähtis hooandja: ettevõtlusega luuakse uusi ettevõtteid ja töökohti, avatakse uusi turge, parandatakse tootlikkust ja luuakse rikkust; Ettevõtja mõtteviis tugevdab noorte tööalast konkurentsivõimet. Ettevõtlus ning eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) on ELi majanduse alustala ning tähtsaim uute töökohtade loomise allikas⁽¹⁾;
5. need kultuurid, kus hinnatakse ja tunnustatakse ettevõtjale omast käitumist, näiteks kalkuleeritud riskide võtmist ja iseseisvat mõtlemist, edendavad suundumust leida sotsiaalsetele väljakutsetele uusi lahendusi. Sellega seoses peab üldsuse ettekujutus ettevõtjatest olema väärtustavam, suurendada tuleb ettevõtluse alaseid haridusvõimalusi ning erilist tähelepanu tuleb pöörata alaesindatud rühmadele, keda on vaja abistada äri või ettevõtte alustamisel, juhtimisel ja edendamisel;

⁽¹⁾ Rohkem kui 99% kõigist Euroopa ettevõtjatest on tegelikult VKEd. Nende loodud on kolmest erasektori töökohast kaks ja nad annavad rohkem kui poole ELis ettevõtete poolt loodud kogulisandväärtusest (Euroopa Komisjon – ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat).

6. ettevõtlus ei tugine ainult kasumi taotlemisele. Sotsiaalsed ja ettevõtlusalast mõõdet ühendades tegelevad meie peamiste sotsiaalsete väljakutsetega nii avaliku kui erasektori, kodanikuühiskonna ja sotsiaalmajanduse⁽¹⁾ organisatsioonide erinevad osalejad. Seda suundumust nimetatakse sotsiaalseks ettevõtluseks ja sel viisil sündinud uut tüüpi organisatsioone sotsiaalseteks ettevõteteks;
7. kultuur ja loovus on Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistikus määratletud noortepoliitika tegevusvaldkonnadena. Kultuuri- ja loomesektor⁽²⁾ võib pakkuda suuri võimalusi muutmaks noorte loovus ja inimkapital targaks majanduskasvuks ja töökohtadeks. Digitaalajastul on osalemine kultuuritegevuses võimas vahend sotsiaalse kaasatuse ja sotsiaalse osalemise edendamiseks eelkõige noorte seas;
8. ekspertrühm, kes käsitleb noorte loovuse ja innovatsioonivõime edendamist, määrates kindlaks mitteformaalse ja informaalne õppimise teel omandatavad pädevused ja oskused, kaalus oma lõpparuandes, kuidas tõsta noorte tööalast konkurentsivõimet;

LEIAB, ET:

9. ettevõtlus võib endast kujutada noorte iseseisvuse, isikliku arengu ja heaolu tähtsat elementi. Ettevõtlust võib käsitleda ühe lahendusena noorte töötuse vastu võitlemiseks;
10. Euroopa peaks investeerima ettevõtlusalasesse haridusse ja koolitusse, ettevõtete arendamist ja kasvamist võimaldava keskkonna loomisse, jõudes ka konkreetsete erirühmadeni, ning ettevõtjate kui eeskujude nähtavusse;
11. eelkõige võib noori tõmmata sotsiaalse ettevõtluse mudel, mille peamine eesmärk on panustada ühiskonna üldiseks hüvanguks ja mis annab anda neile võimaluse lahendada uuenduslikult praegusi majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid probleeme. Inimestele ja kohalikele kogukondadele mõttena lähedane sotsiaalne ettevõtlus tagab sotsiaalse ühtekuuluvuse noorte, sealhulgas haavatavatesse rühmadesse kuuluvate noorte kaasamise kaudu;
12. sotsiaalne ettevõtte⁽³⁾ panustab arukasse majanduskasvu, reageerides uutele vajadustele sotsiaalse uuendustegevusega; sotsiaalne ettevõtte loob jätkusuutlikku majanduskasvu, võttes arvesse oma keskkonnamõju ning kasutades selleks oma pikaajalist visiooni; sotsiaalne ettevõtte on kaasava majanduskasvu keskmes, kuna ta keskendub inimestele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele;

SELLEGA SEoses:

13. noortepoliitika võib mängida rolli sektoriüleses koostöös, mis võib aidata takistusi ületada. Ettevõtlus, nagu paljud teisedki valdkonnad, nõuab pikaajalise perspektiiviga lähenemisviisi ja tugevat usku noorte suutlikkusesse. Selle saavutamiseks tuleb noori julgustada, neis tuleb alates varasest east kasvatada ettevõtjavaimu, st algatusvõimet, enesekindlust, kalkuleeritud riskide võtmist, loovust, organiseerimisvõimet, püsivust, et nad saaksid välja arendada oma täieliku potentsiaali ja siseneda edukalt tööturule. Noorte ettevõtluse, eriti sotsiaalse ettevõtluse edendamiseks on kindlaks määratud järgmised prioriteedid:

— tugevdada noorte seas ettevõtja mõtteviisi ja oskusi formaal- ja mitteformaalse hariduse ja informaalne õppimise kaudu. Ettevõtja pädevuste hulka kuuluvad ülekantavad oskused ja hoiakud ning teadmised. Noorsootöö on ülekantavate oskuste arendamise peamine vahend;

⁽¹⁾ Sotsiaalmajandus on ELis tööandjaks rohkem kui 14,51 miljonile inimesele, moodustades kogu tööhõivest 6,5 %. See hõlmab spetsiaalse juriidilise staatusega asutusi (ühistud, sihtasutused, assotsiatsioonid, vastastikused ühingud) ning tavalise osatüingu või aktsiaseltsi vormis tegutsevaid sotsiaalseid ettevõtteid (Sotsiaallettevõtluse algatus – SEK (2011)1278 lõplik).

⁽²⁾ Kultuuri- ja loomesektor annab 4,5 % Euroopa SKP-st ja on tööandja ligi 8 miljonile töötajale (Kultuuri- ja loomesektori edendamine ELi majanduskasvu ja töökohtade heaks COM(2012) 537 final).

⁽³⁾ Sotsiaalne ettevõtte on sotsiaalmajanduses osaleja, kelle põhieesmärk on pigem sotsiaalse mõju avaldamine kui omanikele või aktsionäridele kasumi teenimine. Sotsiaalne ettevõtte pakub turule kaupu ja teenuseid uuenduslikul viisil tegutseva ettevõtjana ja kasutab oma kasumit eelkõige sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks. Seda juhitakse avatud ja vastutustundlikul viisil ning eelkõige kaasab see oma äritegevuse kaudu mõjutatavaid töötajaid, tarbijaid ja sidusrühmi (Sotsiaallettevõtluse algatus – SEK (2011)1278 lõplik).

- edendada noorsootööd (teabejagamise, nõustamise ja juhendamise kaudu) ja vabatahtlikku tegevust noorte seas, kui vahendit töökoha leidmiseks või oma projekti alustamiseks vajalike oskuste saamisel. Tunnistada noorsootöö panust noorte loomingulise energia ja innovatsioonivõime edendamisse ja toetamisse kui nende enesearengu ja aktiivse kaasamise keskset elementi;
- edendada ja veelgi tugevdada noorte põlvkonnas sotsiaalset ettevõtlust kui ettevõtlusmudelit viisil, mis võib tõsta noorte tööalast konkurentsivõimet, võttes ühtlasi arvesse jätkusuutlikke ja keskkonnaalaseid väärtusi;
- edendada kõigi noorte poolt digitaaloskuste omandamist, et võimaldada noortel digitaalmaailma võimalusi täielikult ära kasutada;
- edendada noorte kui osalejate ja kasutajate kultuurialast teadlikkust, mis suurendab nende algatusvõimet ja ettevõtjavaimu. Juurdepääs kultuurile ja aktiivne osalemine kultuuritegevuses võib suurendada noorte heaolu ja nende teadlikkust ühise kultuuripärandi jagamisest;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES NÕUETEKOHASELT SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESTADES:

14. tunnistama ettevõtluse ja ettevõtete tähtsat rolli noorte töötuse vastu võitlemisel; arendama ja tugevdama poliitikaid, millega suurendatakse noorte teadmisi ettevõtluse eri aspektidest;
15. tunnistama ettevõtlusalase hariduse tähtsust alates varasest east ning juhtima tähelepanu mitteformaalse hariduse ja informaalsete õppimise rollile, et tagada terviklik lähenemisviis noorte isiklikule arengule ja hõlbustada nende edukat lõimimist tööturule;
16. edendada noorsootööd ja vabatahtlikku tegevust kui keskset vahendit ettevõtete juhtimisel ja ettevõtluses vajalike ülekantavate ja nn pehmete oskuste arendamisel. Seoses sellega arendama edasi ning rõhutama mitteformaalse ja informaalsete õppimise tunnustamist või valideerimist, arvestades samuti ettevõtlusega seotud õpitulemusi;
17. kaaluma noorteorganisatsioonide tunnustamist ettevõtja mõtteviisi ja oskusteni viiva mitteformaalse hariduse ja informaalsete õppimise peamiste pakkujatena. Seoses sellega võiksid liikmesriigid kaaluda noorteorganisatsioonide suuremat toetamist, pakkudes neile juhendamist, nõustamist ja kvaliteetset koolitust;
18. edendada ja toetama alustavaid ettevõtteid ja sotsiaalseid ettevõtteid, et need saaksid ületada arvestatavad takistused juurdepääsul rahastamisele ning tugiteenuste ja nõustamise võimalustele (sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhusa kasutamise kaudu, kui see on kooskõlas partnerluslepingutega);
19. pakkuma, kui see on asjakohane, toetust võimalike takistuste vähendamisele vastavalt sotsiaalse ja keskkonnamõju tasemele;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE PIIRES JA ASJAKOHASEL VIISIL SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESTADES:

20. suurendama sotsiaalse ettevõtluse nähtavust ja arendama välja vahendeid sellest valdkonnast parema arusaamise omandamiseks. Seoses sellega suurendama ettevõtete eri vormide, nagu sotsiaalsete ettevõtete (sealhulgas ühistute), kultuuri- ja loomeettevõtete jne alast teadlikkust ning neid vorme edendada;
21. lihtsustama praktikakohtade kasutamist ja vahetusi, kogemuste jagamist ja muid ettevõtjavaimu ja -oskusi parandavaid õppetegevusi (nt noorte vahetu kaasamine ettevõtlusesse kogemuste omandamiseks, töökohapõhine väljaõpe, võrgustikud, erioskuste edendamine) ja toetama jõupingutusi, mille eesmärk on määrata kindlaks nende abil omandatud õpitulemused. Edendada selliste vahendite väljaarendamist, mis võimaldaksid noortel hinnata ja näidata oma ettevõtlusalaseid oskusi ja pädevusi;
22. julgustama väikeettevõtjaid ja noori ettevõtjaid tegema uuendusi ja kasutama täielikult ära ELi siseturu võimalusi, toetades nende rahvusvahelistumist ja osalemist piiriülese teadmiste teadmussiirdes ja koostöös. Nende eesmärkide saavutamiseks tuleks edendada noorte sotsiaalsete ettevõtjate ja potentsiaalsete partnerite võrgustikke;

23. julgustama eri liikmesriikidest pärit noorte ettevõtjate vahelist äriideede vahetust ja koostööd. Tõhustama vastastikust põlvkondadevahelist solidaarsust kogunud ettevõtjate ja noorte edasipürgivate ettevõtjate vahelise teadmiste vahetamise kaudu. Edendama ettevõtluse alaseid nõustamisprogramme riiklikul ja Euroopa tasemel;
24. tõhustama sektoriülest koostööd ja tagama juurdepääsu teabele ja tugiteenustele, et luua noortele ettevõtjatele soodsad tingimused ja vähendada nende halduskoormust;
25. edendama kõigi asjakohaste sidusrühmade juurdepääsu ning julgustama kasutama selliseid Euroopa programme nagu Erasmus+, „Erasmus noortele ettevõtjatele” programmi COSME raamistikus, Euroopa Sotsiaalfond ning muud sotsiaalsetele ettevõtjatele ja mikrofinantseerimisele suunatud finantsprogrammid Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi raames, et parandada noorte ettevõtlusalaseid oskusi, edendada, kui see on asjakohane, noortele ettevõtjatele mõeldud eritugiteenuseid ja parandada noortega töötavate inimeste suutlikkust aidata noortel oma potentsiaali täielikult kasutada;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES:

26. tõstma noorte ettevõtluse alast teadlikkust, kasutades selleks ka Euroopa Noorteportaali, ja tutvustama noorte ettevõtluse alaseid häid tavaid (võimalust mööda Euroopa VKEde nädala raames);
 27. käivitama teadusuuringu või uuringu ja suurendama noorte ettevõtluse alaseid teadmisi, keskendudes noortele ettevõtjatele, sotsiaalsele ettevõtlusele ja rohelistele töökohtadele ning sellega seotud noorsootöö rollile;
 28. tugevdama noorte ettevõtjate aktiivset koostööd asjakohaste äri- ja sotsiaalpartneritega ning muude sidusrühmadega, sealhulgas programmide Erasmus + ja „Erasmus noortele ettevõtjatele” kaudu.
-